

Business Panel

1 • 2025

Jonna Ryhänen har varit placeringsdirektör vid arbetspensionsbolaget Elo sedan hösten 2023. Hon kom till rollen internt och har lång erfarenhet från Elos placeringsorganisation och dess föregångarbolag.

Växande oro för den globala ekonomiska tillväxten

Förväntningarna på ekonomisk tillväxt överskuggas av det handelskrig som inletts av den amerikanska administrationen. Importtullarna förväntas försvaga USA:s ekonomiska tillväxt och på kort sikt driva upp inflationen. Amerikanska konsumenters förtroende sjönk snabbt till följd av försämrade tillväxtförväntningar och ökande inflationsoro. Den privata konsumtionen utgör omkring två tredjedelar av landets bruttonationalprodukt, vilket innebär att en nedgång i konsumtionen ytterligare skulle underminera tillväxten.

Investeringsmarknaderna har drabbats av den klassiska tillväxtoron på grund av den oförutsägbara amerikanska politiken. Osäkerheter kring tullar på USA:s viktigaste handelspartners har kombinerats med oro över hur nedskärningar inom den offentliga sektorn påverkar sysselsättning och inkomster. Enligt den amerikanska administrationen syftar dessa åtgärder till att skapa rättvisare internationell handel, effektivare offentlig sektor, och att den ekonomiska tillväxten i mindre grad ska vara beroende av finanspolitiken och av den offentliga sektorn i allmänhet. Målet är alltså att överföra ansvaret för tillväxt till den privata sektorn genom starkare entreprenörskap och avreglering. Enligt USA:s administration är det bara en tidsfråga innan situationen förbättras tack vare lägre energipriser, skattesänkningar och omfattande avregleringar. Investerarnas oro är dock att den skakiga vägen

kan leda till en mindre gynnsam destination – en recession.

I Europa kan den ekonomiska politiken tvingas ändras dramatiskt. Den radikala förändringen i det geopolitiska läget har redan lett till att Tyskland ökat sina skuldfinansierade finanspolitiska stimulansåtgärder genom investeringar i bland annat försvar och infrastruktur. Det verkar även som att Kina är på väg mot en kombination av starkare stimulans och reformer. När det gäller Finlands ekonomi stärktes förväntningarna på en återhämtning i början av året, då man hoppades på ett uppehåll i kriget i Ukraina och en återhämtning i Tysklands tillväxt. Även inflationen hade stabiliserats och räntorna förväntades sjunka. Det handelskrig som USA inletts har dock förmörkat denna helhetsbild, och förväntningarna på accelererad tillväxt har avtagit.

På kort sikt är risken att USA:s ekonomiska tillväxt bromsar kraftigt på grund av handelskriget, samtidigt som inflationen förblir högre än normalt. I ett sådant läge skulle även andra ekonomiska områden drabbas – Finland inkluderat. En ännu allvarigare risk för hela det ekonomiska systemet är att den senaste tidens oförutsägbarhet i det amerikanska politiska beslutsfattandet hotar att beröva USA en av dess viktigaste konkurrensfördelar – det långvariga investerarförtroendet för den politiska ramen och det demokratiska beslutsfattandet.

Kakofonin av tillväxt och handelskrig

Vårens bästa råd till företag har nog varit: ”spänn fast säkerhetsbältet och förbered er på en fyra år lång berg- och dalbana.” Det har bjudits på fart och farliga svängar i överflöd. I Finland har vi under den senaste tiden stått inför tillväxt vid tre tillfällen – och vid tre tillfällen har mattan dragits undan. Först kom coronan, sedan Rysslands anfallskrig i Ukraina, och nu senast den berg- och dalbana som president Trump byggt.

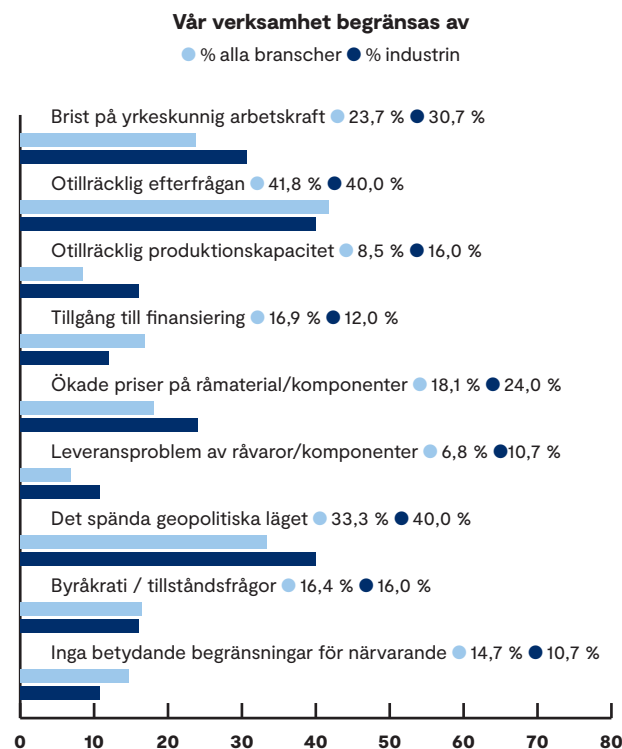
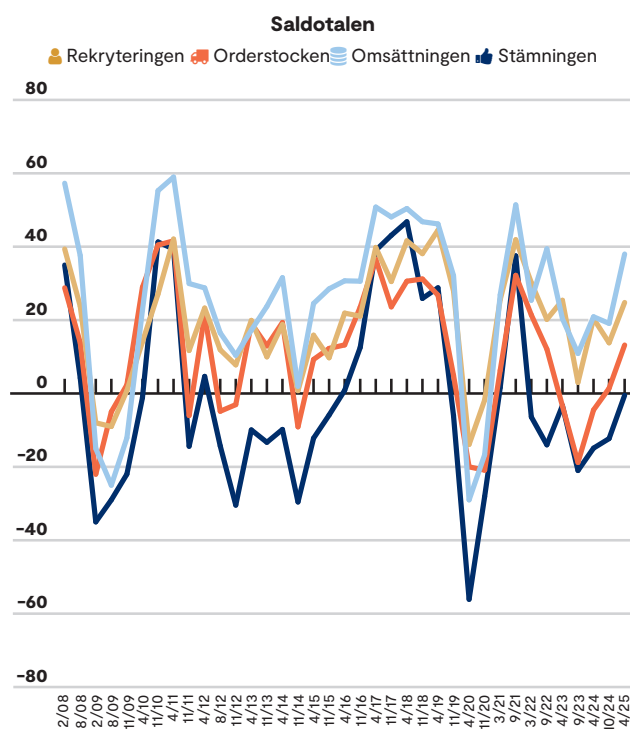
Av Österbottens handelskammarens medlemsföretag uppger 82 procent att turbulensen under Trump-eran är en risk för deras verksamhet. Det framgår av Österbottens handelskammarens Business Panel-konjunkturbarometer som genomfördes bland medlemmar i början av april. Den tilltagande stormaktskampen pekas ut som en risk av 71 procent av respondenterna, och en svag och splittrad EU av 69 procent. Hela var femte företag säger att de ännu inte alls förberett sig på dessa risker.

”Vi måste vara beredda att anpassa våra strategier för att hantera de geopolitiska utmaningarna. T.ex genom att övervaka och reagera på förändringar i säkerhetsmiljön. Utveckla robusta planer för att hantera störningar i leveranskedjan. Investera i teknologi och innovation för att förbättra effektiviteten och säkerheten.”

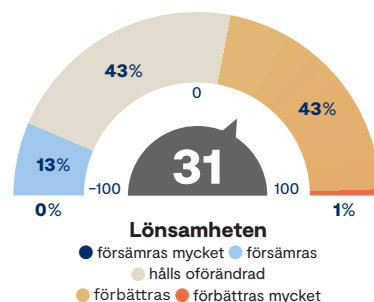
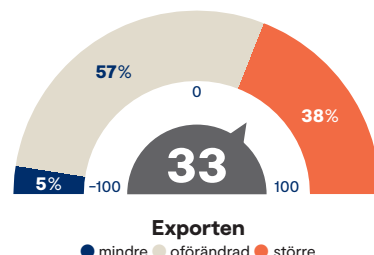
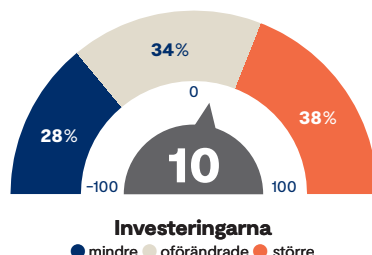
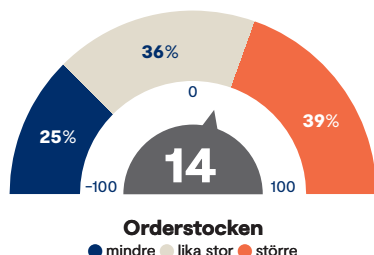
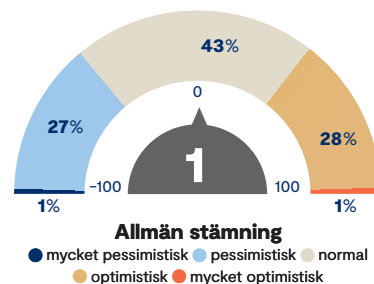
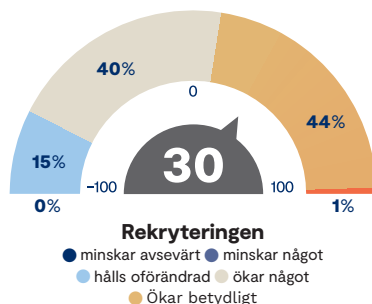
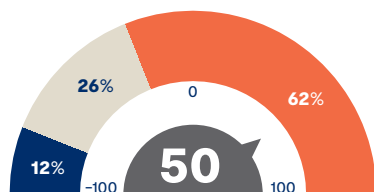
Trots allt detta har konjunkturläget för företag i Österbotten och Mellersta Österbotten stärkts jämfört med höstens mätning. Då förutspåddes att botten var nådd. Alla ekonomiska indikatorer har utvecklats positivt sedan dess, och förutom det allmänna stämningläget ligger de nu nära långtidsgenomsnittet – eller till och med över det. Även stämningläget är det bästa på tre år.

Det starkaste saldotalet, 38, hittas i omsättningsförväntningarna, som efter en mindre svacka i höstas nu är nära nivåerna från hösten 2022. Hela 85 procent av företagen tror att omsättningen kommer att nå minst fjolårets nivå. Även lönsamheten väntas vara oförändrad eller förbättras enligt 81 procent av respondenterna.

Ett orosmoln över det spirande hoppet är hotet om tullar och handelskrig. Även om alla landspecifika tullar skulle tas bort efter den pågående tullvapenvilan, försvagas ändå tillväxten på kort sikt. Företagen försöker undvika att göra omfattande och långsiktiga investeringar som kan påverkas av USA:s handelspolitik.

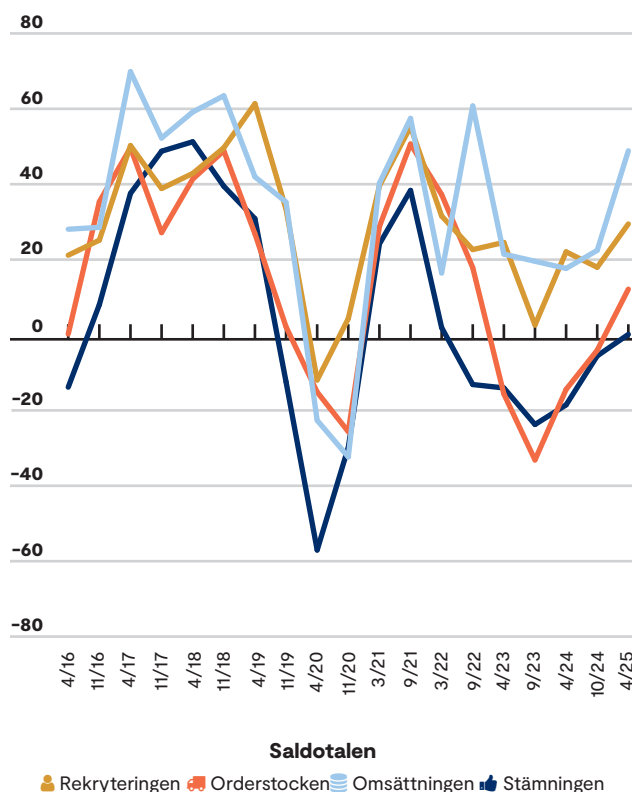
Industrin

Industrins framtidsutsikter har i sin helhet stärkts sedan höstens mätning, och alla saldotal är positiva. Framför allt har förväntningarna på omsättning och orderstocken stärkts. Stämningen har för första gången på tre år vänt till det positiva. Ändå är stämningen fortfarande tudelad.

45 procent av företagen planerar att rekrytera mera personal inom de kommande sex månaderna, och 40 procent räknar med att behålla nuvarande personalstyrka. De största flaskhal-sarna är det spända geopolitiska läget (40 %) samt otillräcklig efterfrågan (också 40 %).

Omsättningsförväntningarna har utvecklats mycket positivt sedan hösten – nu förväntar sig 88 procent att nå minst fjol-årets nivå. Lönsamheten har också förbättrats något: 44 procent räknar med bättre lönsamhet jämfört med föregående år. Investeringstroendet är fortsatt starkt: 72 procent av företagen planerar att investera lika mycket eller mer än i fjol. Även exportutsikterna har stärkts påtagligt, med en tredjedel av företagen som tror att exporten överträffar fjolårets nivå.

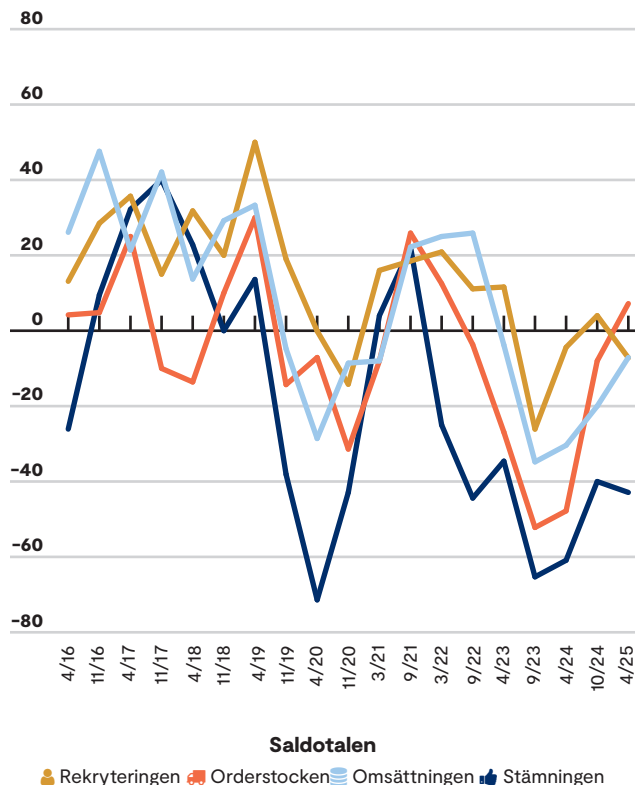
Byggbranschen

Byggbranschens lågkonjunktur håller i sig, även om vissa indikatorer utvecklats positivt sedan hösten. Förutom orderstock och lönsamhet är alla saldototal fortfarande negativa. Det djupaste saldot, -43, gäller stämningsindikatorn. Ändå uppger hälften av respondenterna att stämningen är normal eller optimistisk.

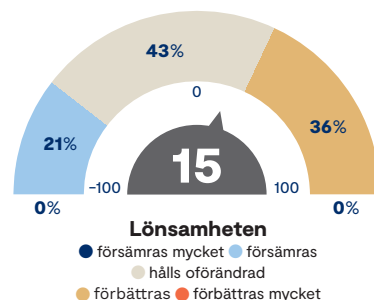
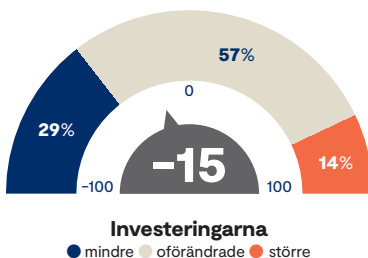
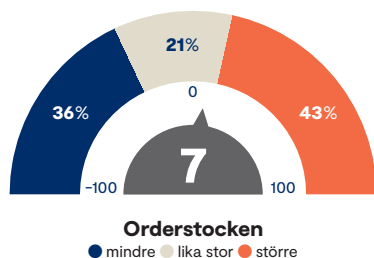
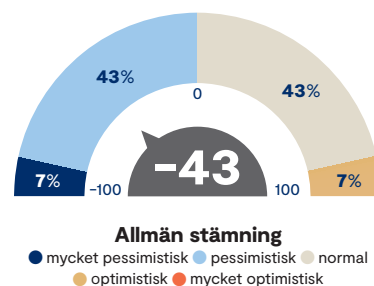
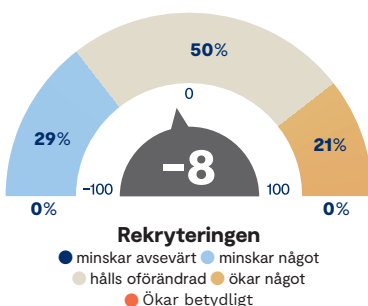
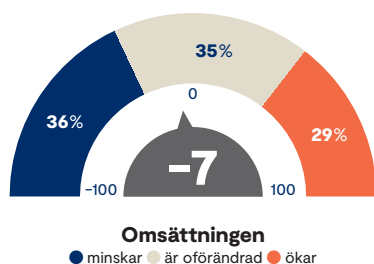
29 procent tror på omsättningstillväxt, och drygt en tredjedel tror att de når fjolårets nivå. Drygt en tredjedel tror dock att omsättningen kommer att minska i år. Den största utmaningen är bristande efterfrågan, som 69 procent av respondenterna lyfter fram. Även det spända geopolitiska läget samt finansieringssvårigheter lyfts av nästan var tredje företag i branschen.

Orderstocken signalerar dock möjligheter till förbättring: hela 43 procent av företagen uppger att orderstocken är bättre än för ett år sedan. Situationen är dock klart tudelad, då mer än var tredje företag berättar att orderstocken är tunnare än i fjol. Lönsamheten har utvecklats positivt sedan hösten – saldotalet är nu 15, jämfört med -12 i höstas.

Trots det svaga läget råder det fortfarande viss brist på yrkeskunnig arbetskraft. 23 procent säger att bristen begränsar deras verksamhet. Hälften av företagen tror att personalstyrkan förblir oförändrad de kommande sex månaderna, 21 procent planerar rekrytering, medan 29 procent befarar att de behöver minska personalen.

”Ett slut på kriget i Ukraina kan leda till en kraftig ökning av byggkostnaderna, vilket kan skapa betydande utmaningar för investeringar i Finland.”

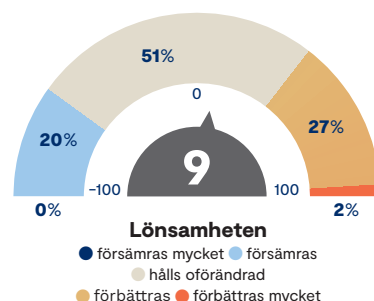
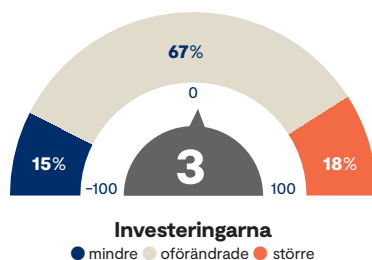
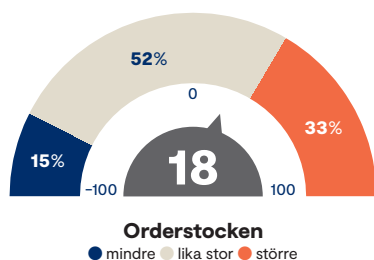
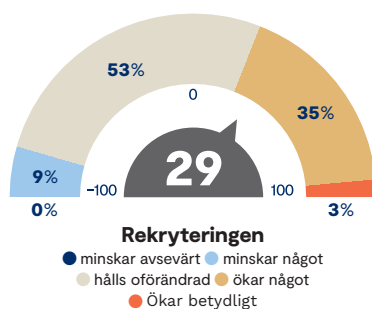
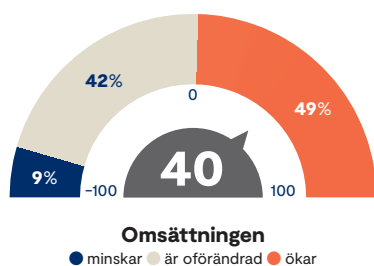
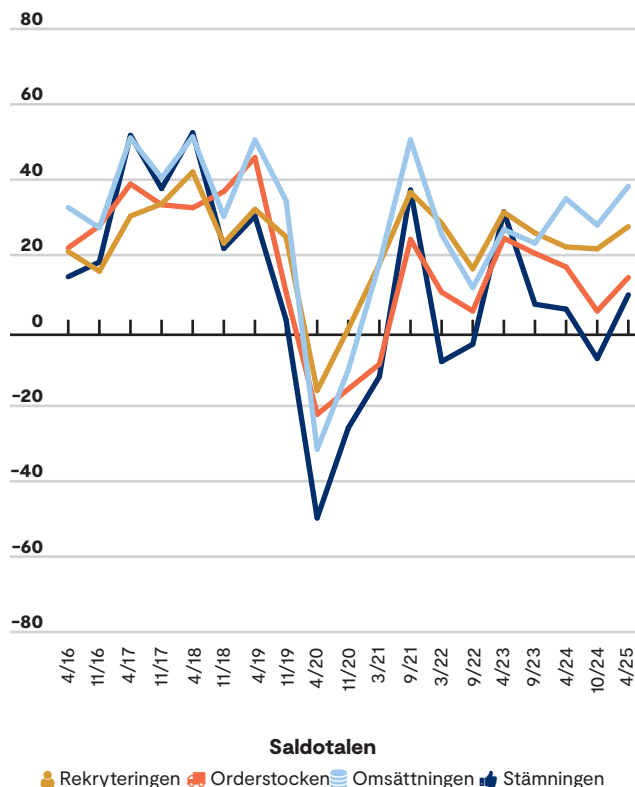

Privata tjänster

Efter höstens lilla svacka har konjunkturen inom tjänstesektorn åter vänt uppåt. Alla indikatorer är positiva och har stigit sedan föregående mätning – särskilt stämningen, som ökat markant. Tjänstesektorn har nu den mest optimistiska stämningen av alla branscher – nästan var tredje företag beskriver stämningen som positiv.

91 procent av företagen förväntar sig att omsättningen kommer att vara oförändrad eller öka jämfört med i fjol. 80 procent tror att lönsamheten kommer att förbli på samma nivå eller förbättras.

Även när det gäller personal har läget blivit bättre: 38 procent planerar rekrytering inom sex månader, medan endast 9 procent förväntar sig att behöva minska personalen. De största flaskhalsarna är bristande efterfrågan (35 %) och det geopolitiska läget (29 %). Samtidigt uppger 27 procent av företagen att de inte har några betydande produktionshinder alls.

Handeln

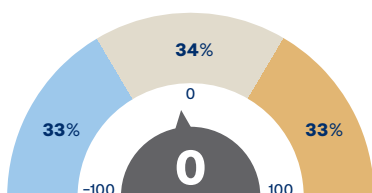
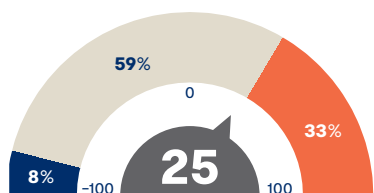
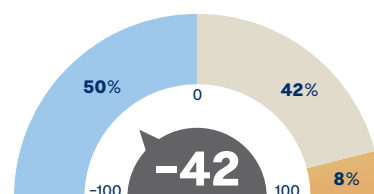
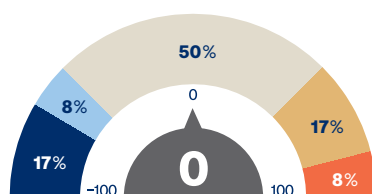
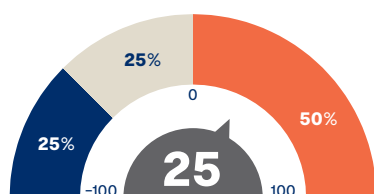
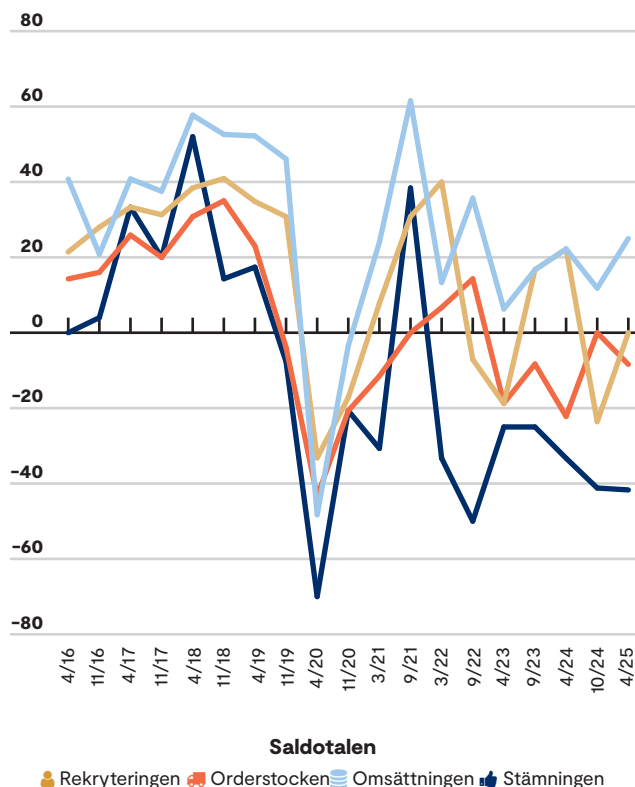
Handelsbranschen har tidigare under våren utmanats av omfattande strejker, och stämningen har fortsatt vara dämpad med ett saldototal på -42.

Branschen har också i ovanligt hög grad påverkats av svag efterfrågan – något som 58 procent av företagen fortfarande lyfter fram. Situationen har dock gått framåt något sedan hösten. Osäkerhet och försiktighet hos konsumenterna, på grund av rådande ekonomiskt och globalt läge, dämpar efterfrågan.

Handeln är den bransch som investerar mest, och investeringsviljan har ökat markant sedan hösten – nu är den på den högsta nivån på sju år.

Rekryteringsutsikterna har utvecklats positivt, även om bilden är tudelad: en fjärdedel av företagen planerar att rekrytera personal inom sex månader, medan lika många planerar personalminskningar.

75 procent av företagen tror att omsättningen kommer att vara oförändrad eller öka i år jämfört med fjolåret. Däremot är läget för lönsamheten mer splittrat – 33 procent ser förbättring, medan lika många är oroade över försämring.

**KAUPPAKAMARI
HANDELSKAMMAREN**

Denna ekonomiska översikt beskriver läget våren 2025 på Österbottens handelskammares område. Området sammanfaller med Österbottens NTM-centrals område och består av landskapen Österbotten och Mellersta Österbotten. Den ekonomiska översikten baserar sig på materialet från Österbottens handelskammares Business Panel. Utredningen genomfördes 3–8.4.2025 bland handelskammarens medlemmar. Antalet svar var 181 och svarsprocenten därmed 18.

En utförlig bildserie av Business Panel kan ses på vår webbplats
<https://www.ostro.chamber.fi/sv/category/statistik/>